

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.7.2018
COM(2018) 530 final

2018/0279 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Австрия, Люксембург и Румъния да приемат, в интерес на Европейския съюз, присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца от 25 октомври 1980 г. (наричана по-нататък „Конвенцията от 1980 г.“), ратифицирана към днешна дата от 98 държави, сред които и всички държави — членки на ЕС, има за цел възстановяване на статуквото чрез незабавното връщане на незаконно прехвърлени или задържани деца, като се използва система за сътрудничество между централните органи, определени от договарящите държави.

С оглед на това, че предотвратяването на отвлечането на деца е съществен елемент от политиката на ЕС за утвърждаване на правата на детето, Европейският съюз работи активно на международно равнище за по-доброто прилагане на Конвенцията от 1980 г. и насърчава третите държави да се присъединят към нея.

Беларус депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 12 януари 1998 г. Конвенцията влезе в сила за Беларус на 1 април 1998 г.

Конвенцията от 1980 г. вече е в сила между Беларус и 24 от държавите — членки на ЕС. Само Австрия, Дания, Люксембург и Румъния все още не са приели присъединяването на Беларус към Конвенцията.

Узбекистан депозира инструмента за присъединяване към Конвенцията от 1980 г. на 31 май 1999 г. Конвенцията влезе в сила за Узбекистан на 1 август 1999 г.

Конвенцията от 1980 г. вече е в сила между Узбекистан и 24 от държавите — членки на ЕС. Само Австрия, Дания, Люксембург и Румъния все още не са приели присъединяването на Узбекистан към Конвенцията.

Член 38, алинея четвърта от Конвенцията от 1980 г. предвижда, че Конвенцията се прилага между присъединяващата се държава и договарящите държави, които направят декларация, че приемат присъединяването ѝ.

Наличието на изключителна компетентност на ЕС по въпроса за приемането на присъединяване на трета държава към Конвенцията от 1980 г. беше потвърдено от Съда на Европейския съюз, който беше консултиран по инициатива на Комисията.

На 14 октомври 2014 г. в Становище 1/13 Съдът на Европейския съюз прие, че приемането на присъединяване на трета държава към Хагската конвенция за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца от 1980 г. е от изключителната компетентност на Европейския съюз.

Съдът наблегна на необходимостта от единност по въпроса на равнището на ЕС, като се избягва променлива геометрия сред държавите членки.

Тъй като въпросите, свързани с международното отвлечане на деца, са от изключителната външна компетентност на Европейския съюз, на равнището на ЕС решението дали да се приеме присъединяването на Беларус и Узбекистан трябва да бъде взето посредством решение на Съвета. Поради това Австрия, Люксембург и

Румъния следва да направят декларацията за приемане във връзка с присъединяването на Беларус и Узбекистан в интерес на Европейския съюз.

Приемането от страна на Австрия, Люксембург и Румъния ще доведе до прилагане на Конвенцията от 1980 г. между Беларус, Узбекистан и всички държави — членки на ЕС, с изключение на Дания.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Що се отнася до отвлеченията на деца от родител, Хагската конвенция от 1980 г. представлява международният еквивалент на Регламент № 2201/2003 на Съвета (известен като Регламент „Брюксел IIa“), който е крайъгълният камък на съдебното сътрудничество в ЕС по брачни дела и дела, свързани с родителската отговорност.

Една от основните цели на регламента е предотвратяването на отвлечения на деца между държавите членки чрез установяване на процедури, гарантиращи бързото връщане на детето в държавата членка на обичайното му пребиваване. За тази цел Регламентът „Брюксел IIa“ инкорпорира в своя член 11 процедурата, установена в Хагската конвенция от 1980 г., като я допълва чрез поясняване на някои от нейните аспекти, по-специално изслушването на детето, срока за постановяване на решение след подаването на молба за връщане и основанията за отказ за връщане на детето. Освен това регламентът въвежда разпоредби, които уреждат случаите на противоречащи си решения за връщане или отказ за връщане, издадени в различни държави членки.

На международно ниво Европейският съюз подкрепя присъединяването на трети държави към Конвенцията от 1980 г., за да могат неговите държави членки да се ползват от обща правна уредба в случаи на международно отвлечане на деца.

Между юни 2015 г. и декември 2017 г. вече бяха приети 14 решения на Съвета с цел да се приеме присъединяването на 20 трети държави (Мароко, Сингапур, Руска федерация, Албания, Андора, Сейшелски острови, Армения, Република Корея, Казахстан, Перу, Грузия, Южна Африка, Чили, Исландия, Бахамски острови, Панама, Уругвай, Колумбия, Ел Салвадор и Сан Марино)¹ към Хагската конвенция от 1980 г. за международното отвлечане на деца.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящото предложение е свързано с общата цел, залегнала в член 3 от Договора за Европейския съюз, за защита на правата на детето. Системата на Хагската конвенция от

¹ Приети са вече 14 решения на Съвета за разрешаване на държавите членки да приемат присъединяването към Конвенцията от 1980 г. на **Андора** (Решение (ЕС) 2015/1023 на Съвета, прието на 15 юни 2015 г.); **Сейшелските острови** (Решение (ЕС) 2015/2354 на Съвета, прието на 10 декември 2015 г.); **Русия** (Решение (ЕС) 2015/2355 на Съвета, прието на 10 декември 2015 г.); **Албания** (Решение (ЕС) 2015/2356 на Съвета, прието на 10 декември 2015 г.); **Сингапур** (Решение (ЕС) 2015/1024 на Съвета, прието на 15 юни 2015 г.); **Мароко** (Решение (ЕС) 2015/2357 на Съвета, прието на 10 декември 2015 г.); **Армения** (Решение (ЕС) 2015/2358 на Съвета, прието на 10 декември 2015 г.); **Република Корея** (Решение (ЕС) 2016/2313 на Съвета, прието на 8 декември 2016 г.), **Казахстан** (Решение (ЕС) 2016/2311 на Съвета, прието на 8 декември 2016 г.), и **Перу** (Решение (ЕС) 2016/2312 на Съвета, прието на 8 декември 2016 г.); **Грузия** и **Южна Африка** (Решение (ЕС) 2017/2462 на Съвета от 18 декември 2017 г.); **Чили**, **Исландия** и **Бахамските острови** (Решение (ЕС) 2017/2424 на Съвета от 18 декември 2017 г.); **Панама**, **Уругвай**, **Колумбия** и **Ел Салвадор** (Решение (ЕС) 2017/2464 на Съвета от 18 декември 2017 г.); **Сан Марино** (Решение (ЕС) 2017/2463 на Съвета от 18 декември 2017 г.).

1980 г. е създадена с цел защита на децата от вредните последици от отвлечането от родител и с цел да се гарантира, че детето може да поддържа контакт и с двамата си родители, например чрез осигуряване на ефективно упражняване на правото на лични отношения.

Заслужава си да се спомене и връзката с насърчаването на използването на медиация при уреждането на трансгранични семейни спорове. Директивата относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси² се прилага и в областта на семейното право в рамките на общото европейско съдебно пространство. Хагската конвенция от 1980 г. също насърчава разрешаването на семейните спорове по взаимно съгласие. Едно от ръководствата за добри практики във връзка с Хагската конвенция от 1980 г., публикувано от Хагската конференция по международно частно право, е посветено на използването на медиация за разрешаването на международните семейни спорове, засягащи деца, които попадат в обхвата на Конвенцията. По инициатива на Европейската комисия въпросното ръководство е преведено на всички езици на ЕС, различни от английски и френски, както и на арабски език, с цел да се подпомогне диалогът с държавите, които все още не са ратифицирали Конвенцията, и да се спомогне за намиране на конкретни начини за решаване на проблемите, свързани с международното отвлечане на деца, съвместно с държавите, които не са ратифицирали Конвенцията³.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПРОЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предвид факта, че решението се отнася до международно споразумение, приложимото правно основание е член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с член 81, параграф 3. Съветът действа с единодушие след консултация с Европейския парламент.

Обединеното кралство и Ирландия са обвързани от Регламент (ЕО) № 2201/2003 и поради това участват в приемането и прилагането на настоящото решение.

В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

• Пропорционалност

Настоящото предложение е изготвено по примера на вече приетите решения на Съвета, които имат същия предмет, и не надхвърля необходимото за постигането на целта за съгласувано действие на ЕС в областта на международното отвлечане на деца, като гарантира, че Австрия, Люксембург и Румъния ще приемат присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. в рамките на определен срок.

² Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси (ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3).

³ <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3>

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Комисията се консултира с Австрия, Люксембург и Румъния относно желанието им да приемат присъединяването на Беларус и Узбекистан към Конвенцията от 1980 г., като те дадоха положително становище по въпроса.

Обсъжданията, проведени на среща на експертите на 18 април 2018 г., показаха, че на настоящия етап държавите членки нямат възражения Австрия, Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Беларус и Узбекистан към Конвенцията от 1980 г.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Като се има предвид, че Конвенцията вече е в сила в отношенията на 24 държави членки както с Беларус, така и с Узбекистан, Комисията и експертите на държавите членки изразиха мнение, че в подобни случаи не е необходимо да се извършва конкретна преценка на положението в съответните трети държави.

- **Оценка на въздействието**

Що се отнася до 14-те решения на Съвета, които вече бяха приети между 2015 г. и 2017 г. във връзка с приемането на присъединяването на няколко трети държави към Хагската конвенция от 1980 г., не е извършена никаква конкретна оценка на въздействието поради естеството на настоящия законодателен акт. Във всеки случай извършването на конкретна преценка на положението в Беларус и Узбекистан беше сметнено за ненужно, като се имат предвид както фактът, че Конвенцията вече е в сила с 24 държави — членки на ЕС, така и желанието на Австрия, Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Беларус и Узбекистан.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложеното решение няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и мерки за мониторинг, оценка и докладване**

Тъй като предложението се отнася само до даването на разрешение на Австрия, Люксембург и Румъния да приемат присъединяването на Беларус и Узбекистан към Конвенцията от 1980 г., мониторингът за изпълнението му се ограничава до спазването от Австрия, Люксембург и Румъния на формулировката на декларацията и срока за депозирането ѝ и за съобщаване на Комисията за това депозиране, съгласно предвиденото в решението на Съвета.

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за разрешаване на Австрия, Люксембург и Румъния да приемат, в интерес на Европейския съюз, присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 81, параграф 3 във връзка с член 218, параграф 6, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид становището на Европейския парламент⁴,

като има предвид, че:

- (1) Европейският съюз е определил като една от своите цели насърчаването на защитата на правата на детето, както е посочено в член 3 от Договора за Европейския съюз. Мерките за закрила на децата срещу незаконно прехвърляне или задържане са съществен елемент от тази политика.
- (2) Съветът прие Регламент (ЕО) № 2201/2003⁵ (Регламент „Брюксел Па“), който има за цел да закрила децата от вредните последици от незаконно прехвърляне или задържане и да въвежда процедури за осигуряване на бързото им връщане в държавата на обичайно пребиваване, както и да осигурява защита на правото на лични отношения и правото на упражняване на родителски права.
- (3) Регламент „Брюксел Па“ допълва и подсилва разпоредбите на Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца („Хагската конвенция от 1980 г.“), която установява на международно равнище система за задължения и сътрудничество между договарящите държави и между централните органи и има за цел осигуряването на незабавното връщане на незаконно прехвърлени или задържани деца.
- (4) Всички държави — членки на Съюза, са страни по Хагската конвенция от 1980 г.
- (5) Съюзът насърчава трети държави да се присъединят към Хагската конвенция от 1980 г. и подпомага правилното прилагане на Хагската конвенция от 1980 г., като участва заедно с държавите членки *inter alia* в специалните комисии, редовно организирани от Хагската конференция по международно частно право.

⁴ ОВ С, г., стр. .

⁵ Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (ОВ L 338, 23.12.2003 г., стр. 1).

- (6) Една обща нормативна уредба, приложима между държавите — членки на Съюза, и трети държави, може да бъде най-доброто решение в деликатни случаи на международно отвличане на деца.
- (7) В Хагската конвенция от 1980 г. се предвижда, че тя се прилага между присъединяващата се държава и договарящите държави, които направят декларация, че приемат присъединяването ѝ.
- (8) Хагската конвенция от 1980 г. не допуска регионални организации за икономическа интеграция като Съюза да стават страни по нея. Следователно Съюзът не може да се присъедини към Конвенцията, нито да депозира декларация за приемане на присъединяваща се държава.
- (9) Съгласно Становище 1/13 на Съда на Европейския съюз декларациите за приемане по силата на Хагската конвенция от 1980 г. са от изключителната външна компетентност на Съюза.
- (10) Беларус депозира своя документ за присъединяване към Хагската конвенция от 1980 г. на 12 януари 1998 г. Конвенцията влезе в сила за Беларус на 1 април 1998 г.
- (11) Всички засегнати държави членки, с изключение на Австрия, Дания, Люксембург и Румъния, вече са приели присъединяването на Беларус към Хагската конвенция от 1980 г. Беларус е приела присъединяването на България, Естония, Латвия, Литва и Малта към Хагската конвенция от 1980 г. Оценката на положението в Беларус доведе до заключението, че Австрия, Люксембург и Румъния могат да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Беларус при условията на Хагската конвенция от 1980 г.
- (12) Узбекистан депозира своя документ за присъединяване към Хагската конвенция от 1980 г. на 31 май 1999 г. Конвенцията влезе в сила за Узбекистан на 1 август 1999 г.
- (13) Всички държави членки, с изключение на Австрия, Дания, Люксембург и Румъния, вече са приели присъединяването на Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. Узбекистан е приел присъединяването на България, Естония, Латвия, Литва и Малта към Хагската конвенция от 1980 г. Оценката на положението в Узбекистан доведе до заключението, че Австрия, Люксембург и Румъния могат да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Узбекистан при условията на Хагската конвенция от 1980 г.
- (14) Поради това на Австрия, Люксембург и Румъния следва да бъде разрешено да депозират своите декларации за приемане, в интерес на Съюза, на присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. в съответствие с условията, изложени в настоящото решение. Другите държави — членки на Съюза, които вече са приели присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г., не следва да депозират нови декларации за приемане, тъй като съществуващите декларации остават валидни съгласно международното публично право.
- (15) Обединеното кралство и Ирландия са обвързани от Регламента „Брюксел Па“ и поради това участват в приемането и прилагането на настоящото решение.
- (16) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол № 22 относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за

функционирането на Европейския съюз, Дания не участва в приемането на настоящото решение и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. На Австрия, Люксембург и Румъния се разрешава да приемат, в интерес на Съюза, присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца („Хагската конвенция от 1980 г.“).

2. Австрия, Люксембург и Румъния депозират не по-късно от ... г. [дванадесет месеца след датата на приемане на настоящото решение] декларация за приемане, в интерес на Съюза, на присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г., формулирана, както следва:

„[Пълно наименование на ДЪРЖАВАТА ЧЛЕНКА] декларира, че приема присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на международното отвлечане на деца в съответствие с Решение (ЕС) 2018/... на Съвета“.

3. Австрия, Люксембург и Румъния информират Съвета и Комисията за депозирането на своите декларации за приемане на присъединяването на Беларус и Узбекистан към Хагската конвенция от 1980 г. и съобщават на Комисията текста на декларациите в двумесечен срок от депозирането им.

Член 2

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му.

Член 3

Адресати на настоящото решение са Австрия, Люксембург и Румъния.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*